

Opinia do ustawy
o zmianie ustawy o działalności ubezpieczeniowej, ustawy o gwarantowanych przez
Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze
ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych

Nowelizacja ustawy o działalności ubezpieczeniowej stanowiąca główną część ustawy uchwalonej przez Sejm w dniu 3 czerwca 2005 r. ma na celu przede wszystkim usprawnienie funkcjonowania polskiego rynku ubezpieczeń, zwiększenie obowiązków informacyjnych zakładów ubezpieczeń wobec ubezpieczonych, dostosowanie do wymogów dyrektyw Unii Europejskiej oraz wyeliminowanie błędów i sprzeczności dostrzeżonych w dotychczasowych przepisach.

Do najważniejszych zmian wprowadzanych do ustawy o działalności ubezpieczeniowej należą:

- rozszerzenie możliwości działania zakładów ubezpieczeń o pośrednictwo, w imieniu lub na rzecz podmiotów wykonujących czynności bankowe, przy zawieraniu umów w ramach wykonywania tych czynności, oraz o pośrednictwo w zbywaniu i odkupywaniu jednostek i tytułów uczestnictwa określonych funduszy inwestycyjnych;
- poszerzenie katalogu czynności, które mogą być zlecane przez zakład ubezpieczeń podmiotom zewnętrznym o składanie oświadczeń woli w sprawach roszczeń o świadczenia należne z tytułu umów ubezpieczenia, reasekuracji i gwarancji ubezpieczeniowych, co umożliwi zlecenie podmiotom trzecim usług w zakresie likwidacji szkód;
- wprowadzenie zasady, iż w przypadku nieprzekazania ubezpieczonemu na życie, wbrew obowiązkowi wynikającemu z ustawy, informacji dotyczących np. zmiany warunków umowy, wysokości świadczeń przysługujących z tytułu umowy ubezpieczenia, sumy ubezpieczenia czy wartości premii – zmiany te są skuteczne względem ubezpieczonego jedynie w części dla niego korzystnej;

- wprowadzenie obowiązku uwzględniania w odszkodowaniu za szkodę komunikacyjną podatku od towarów i usług w przypadku okazania faktury przez podmiot, któremu przysługuje odszkodowanie, niebędący płatnikiem VAT;
- obciążenie kosztami badań lekarskich osoby, z którą lub na rzecz której nie została zawarta umowa z powodu jej rezygnacji, jeżeli wystąpi ona z żądaniem udostępnienia wyników tych badań;
- ograniczenie z 3 do 2 osób minimalnego składu zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń w formie spółki akcyjnej, wraz z wprowadzeniem wymogu ustanowienia prezesa zarządu;
- umożliwienie odstąpienia od wymogu wyższego wykształcenia w stosunku do członków zarządu krajowego zakładu ubezpieczeń oraz odstąpienie od tego wymogu w odniesieniu do członków jego rady nadzorczej, a także umożliwienie odstąpienia od stosowania takiego wymogu w odniesieniu do dyrektora głównego oddziału zagranicznego zakładu ubezpieczeń lub jego zastępcy;
- zniesienie limitu koncentracji ryzyka w zakładzie ubezpieczeń;
- wynikające z dyrektyw zmiany wymogów w zakresie środków własnych zakładu ubezpieczeń, umów o przeniesienie portfela ubezpieczeń zawieranych z zakładem ubezpieczeń mającym siedzibę w państwie członkowskim Unii Europejskiej oraz zmian statutu towarzystwa ubezpieczeń wzajemnych wymagających zatwierdzenia przez organ nadzoru;
- zastąpienie obligatoryjnej sankcji w postaci cofnięcia zezwolenia na wykonywanie działalności ubezpieczeniowej w przypadku niepodjęcia tej działalności w ciągu roku od wejścia w życie obowiązującej ustawy o działalności ubezpieczeniowej – fakultatywnym cofnięciem tego zezwolenia przez organ nadzoru.

Zmiana ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych ma na celu zwolnienie Korporacji Ubezpieczeń Kredytów Eksportowych S. A. z obowiązku używania w firmie skrótu wskazującego na prowadzenie działalności ubezpieczeniowej, np. zakład ubezpieczeń, towarzystwo ubezpieczeń. Zmiana ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych polega na skreśleniu przepisu dającym Rzecznikowi Ubezpieczonych prawo do występowania do Sądu Najwyższego o podjęcie uchwały wyjaśniającej przepisy prawne budzące wątpliwości, lub których stosowanie wywołało rozbieżności w orzecznictwie. Nie oznacza to jednak utraty tego prawa przez Rzecznika Ubezpieczonych, ale usunięcie sprzeczności pomiędzy tym przepisem a art. 60 ustawy o Sądzie Najwyższym, zgodnie z którym Rzecznik

Ubezpieczonych w zakresie swej właściwości może wystąpić z wnioskiem do Sądu Najwyższego o rozstrzygnięcie rozbieżności w wykładni prawa, jeżeli ujawnią się one w orzecznictwie.

Uwagi do ustawy:

- 1) w art. 1 w pkt 9 w lit. c, w ust. 2a wyrazy "działu I i działu II zgodnie z załącznikiem" należy zastąpić wyrazami "wykonujących działalność w zakresie działu I i działu II załącznika", w celu ujednoczenia terminologii ustawy;
- 2) w art. 1 w pkt 32 w lit. a nowelizacja nadaje nowe brzmienie art. 220 ust. 2 pkt 7, czyli przepisowi dotyczącemu tworzenia i wykonywania informatycznych baz danych w zakresie statystyki ubezpieczeniowej przez Polską Izbę Ubezpieczeń. Brzmienie to różni się od obowiązującego tym, że bazy PIU nie mają zawierać, inaczej niż dotychczas, informacji o agentach ubezpieczeniowych oraz informacji o wypłaconych odszkodowaniach lub świadczeniach z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych. Problem polega na tym, iż kwestia przeniesienia bazy danych o agentach ubezpieczeniowych z Polskiej Izby Ubezpieczeń do rejestru pośredników ubezpieczeniowych została już rozwiązana w ustawie z dnia 18 lutego 2005 r. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym, która nadaje nowe brzmienie art. 220 ust. 2 pkt 7 z dniem 26 marca 2006 r., ponieważ potrzebny był czas na realizację tego przedsięwzięcia. Wejście w życie zmiany tego przepisu w brzmieniu zaproponowanym przez Sejm 14 dni od dnia ogłoszenia opiniowanej ustawy spowodowałoby konieczność natychmiastowego przeniesienia baz danych dotyczących agentów ubezpieczeniowych i ubezpieczeń komunikacyjnych z PIU odpowiednio do rejestru pośredników ubezpieczeniowych i Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego, a ponadto zmiana ta miałaby charakter tymczasowy, gdyż w dniu 26 marca 2006 r. nowo nadane brzmienie art. 220 ust. 2 pkt 7 zostałyby zastąpione brzmieniem nadanym przez ustawę z dnia 18 lutego 2005 r. i ponownie w bazie danych PIU musiałyby się znaleźć dane dotyczące świadczeń z tytułu ubezpieczeń komunikacyjnych. W związku z powyższym proponuję, aby zmiana zawarta w art. 1 pkt 32 weszła w życie w dniu 26 marca 2006 r., zamiast zmiany zawartej w nowelizacji ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym.

Propozycje poprawek:

- w tytule ustawy wyrazy ", ustawy o gwarantowanych przez Skarb Państwa ubezpieczeniach eksportowych oraz ustawy o nadzorze ubezpieczeniowym i

emerytalnym oraz Rzeczniku Ubezpieczonych" zastępuje się wyrazami "oraz niektórych innych ustaw";

- dodaje się art. 3a w brzmieniu:

"Art. 3a. W ustawie z dnia 18 lutego 2005 r. o zmianie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowym oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 48, poz. 447) wprowadza się następujące zmiany:

1) uchyla się art. 3;

2) w art. 14 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

"2) art. 1 pkt 26 lit. a tiret drugie, lit. c i d oraz pkt 31 lit. b, które wchodzi w życie po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia";";

- w art. 6 po wyrazach "art. 1" dodaje się dwukropek, pozostałą treść oznacza się jako lit. b i dodaje się lit. a w brzmieniu:

"a) pkt 32, który wchodzi w życie z dniem 26 marca 2006 r.,";

3) w art. 5 nie jest poprawne przywołanie art. 1 pkt 32 lit. b ustawy nowelizującej jako podstawy wydania przepisu wykonawczego. Propozycja poprawki:

- Art. 5 otrzymuje brzmienie:

"Art. 5. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 220 ust. 4 ustawy wymienionej w art. 1 zachowują moc do dnia wejścia w życie nowych przepisów wykonawczych wydanych na podstawie upoważnienia w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 32 lit. b niniejszej ustawy.";

Aleksandra Skorupka